

Den smalle bog

Digitalt kulturtidsskrift. Redigeret af Jakob Brønnum. 3. årgang. ISSN: 2446-0079

Hvem er det, der skriver?

Forfattere i Den smalle bog

Læs Den smalle bog fast

Kontakt og kolofon

Hvem siger mennesket er blevet hjemløst i verden?

Jakob Brønnum: Porten til den indre by (digte 2016, 332 sider, 200 kr.)
Nøjsomhedens tivoli (digte 2017, 372 sider, 200 kr.) Det poetiske ...

Den smalle bogs for tiden mest læste

-

Hvem siger mennesket er blevet hjemløst i verden?
Jakob Brønnum: Porten til den indre by (digte 2016, 332 sider, 200 kr.) Nøjsomhedens tivoli (digte 2017, 372 sider, 200 kr.) Det poetiske ...

-

Sodomienes veje og afveje
Gennem en undersøgelse af Det gamle Testaments oversættelsehistorie gør Kjeld Renato Lings op med forvanskningen af synet på seksualitet ...

-

Metafysiske jordskælv
Metafysiske digte & andre tekster Udvalgt og gendigtet af Ib Johansen
Det poetiske bureaus forlag Af Carina Wøhlk
"Metafysisk"...

Litteraturen, bevægelsen, teksten

- Floret
- Hver mandag
- Hybenblod (Linda Nørgaards blog)
- Knud Steffen (Nielsens blog)
- Slagtryk

torsdag den 22. marts 2018

Sodomienes veje og afveje

Gennem en undersøgelse af Det gamle Testaments oversættelsehistorie gør Kjeld Renato Lings op med forvanskningen af synet på seksualitet gennem fortællingen om Sodoma og Gomorra. Og så har han fundet et par eunukker, der var blevet væk

Kjeld Renato Lings: "Kærlighed under censur. Køn og seksualitet i danske bibeloversættelser", Vandkunsten 2017, 394 sider, 250 kr.

Af Egil Hvid-Olsen

Inden for teologien findes den akademiske disciplin "Bibelsk eksegesis", der går ud på at tolke, oversætte og kommentere de bibelske skrifter. Den, der giver sig i kast med eksegesen, opdager til tider nye måder at forstå de gammelkendte tekster på. Disciplinen kræver imidlertid, at man også argumenterer for, hvorfor det er sandsynligt, at teksten skal forstås sådan, som man foreslår. Ofte vil ens forslag blive enten bakket op eller problematiseret af andre eksegeter i artikler eller bøger. Således udgør eksegesen én lang debat, der bliver ved med at udvikle nye fortolknings- og oversættelsesmuligheder, mens den fastholder eller forkaster ældre læsninger. Nutidens eksegeter fortsætter altså en diskussion, der tog sin begyndelse, allerede inden den skriftsamling, vi kalder Bibelen, blev samlet.

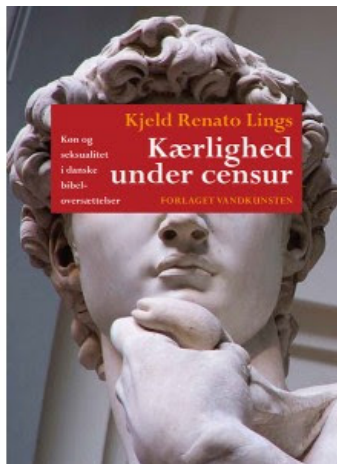
Kjeld Renato Lings' bog "Kærlighed under censur" udgør et led i den årtusindlange eksegetiske debat, men hvor andre ofte gennemgår et enkelt bibelsk skrift, griber Lings sagen tematisk an, idet han undersøger de steder i Bibelen, som omhandler eller har tradition for at blive fortolket som omhandlende køn og seksualitet.

Ikke sex, men sikkerhed

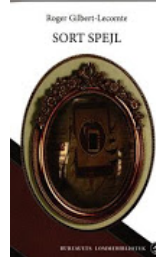
Lings tager særlige bibelsteder fra både Det Gamle og Det Nye Testamente under behandling.

Inden for eksegesen gælder det særlige forhold, at eksegeten ikke beviser, at en særlig læsning er den korrekte. Han påpeger derimod, at en sådan læsning er mulig, ligesom han kan sandsynliggøre, at den er mere troværdig end andre.

Således sandsynliggør Lings, at man grundet en tidlig fejllæsning og deraf følgende tolkningsmæssig uvane har forstået fortællingen, der lægger op til Sodomas og Gomorras ødelæggelse, forkert. Det fortælles, at Lot, der bor i Sodoma, byder to engle indenfor. Ingen ved, at de er engle, og at de tilmeldt er kommet for at udslutte de to byer, fordi indbyggerne lever forkasteligt. Lot følger blot den tids skik og brug

Surrealismen i tid og rum

DE SMALLE BØGER - Klik og se mere

- ▼ 2018 (9)
 - ▼ marts (3)
 - Sodomienes veje og afveje
 - Hvem siger mennesket er blevet hjemløst i verden?
 - Metafysiske jordskælv
 - februar (3)
 - januar (3)
- 2017 (36)
- 2016 (34)

Slå op i Den smalle bog

Nettidsskrifter: Litteratur - Artikler og kritik

- Kornkammer
- Lithub
- Litteraturnu
- Modspor

Nettidsskrifter: Kulturmagasiner og det, der ligner

- Atlas Magasin
- Ikaros
- Kunsten nu
- Vink København

indenfor gæstevenskab. Imidlertid dukker byens mænd op og kræver de to fremmede udleveret. I den autoriserede danske bibeloversættelse fra 1992 begrundes de lokale kravet med, at "vi vil ligge med dem" (1. Mos. 19,5b). Lings argumenterer for, at dette er en fejloversættelse, idet mændenes krav i virkeligheden handler om, at de vil undersøge, hvem de fremmede er. De er nemlig bange for, at de er spioner.

Det verbum, der oversættes med "ligge med", kan oversættes direkte til "kende", hvilket på hebræisk lige så godt kan udtrykke ønsket om at undersøge noget, som at have sex med/ligge med nogen. Lings argumenterer for, at der her er tale om den retslige forståelse af ordet. Byens mænd planlægger altså ikke en homoseksuel gruppevoldtægt, men vil blot forhøre de to fremmede. Dette kan Lot ikke acceptere, fordi de to engle allerede befinder sig i hans hus og derfor nyder godt af den beskyttelse, gæstevenskabet kræver.

I den traditionelle forståelse af fortællingen handler Lot ret forbløffende, idet han tilbyder sine to ugifte døtre til den ophidsede forsamling, der står udenfor hans hus. Mellem linjerne læser man, at han opfordrer mændene til at voldtage døtrene sønder og sammen, så gæsterne går fri. Grunden til dette forslag er, at gæstevenskabet forbyder Lot at udlevere de to fremmede. Imidlertid viser Lings, at grundteksten kan forstås sådan, at Lot giver sine to døtre i pant, så længe de to gæster er i byen. Han lader altså pigerne være i indbyggernes varetægt, så de kan straffe Lot ved at skade pigerne, såfremt gæsterne viser sig at være fjender af byen. Pigerne fungerer som garanti for, at de fremmede har rent mel i posen.

Fortællingen handler altså ikke om indbyggernes sexlyst, men om deres bekymring for byens sikkerhed.

Imidlertid har den traditionelle fortolkning medført, at homoseksualitet er blevet ildeset. Samtlige fremmede er jo mænd, og har i sinde at kaste sig over de fremmede kønsfæller for at voldtage dem på skift. Det er bestemt ikke nogen positiv fremstilling af homofile lyster.

Mandeliggere eller sengemænd

De danske bibeloversættelser, Lings undersøger, er, ud over den autoriserede bibeloversættelse fra 1992, "Bibelen på hverdagsdansk" og "Den nye aftale", der begge bestræber sig på at gengive de bibelske tekster så lettilgængeligt som muligt for moderne mennesker. Imidlertid påviser Lings, at der lægges ikke så få, og ikke altid særlig heldige fortolkninger ind i oversættelserne.

Et eksempel, hvor alle oversættelserne tager sig visse friheder, er 1. Kor. 6,9-10, hvor der forekommer et ord, som ifølge Lings bedst oversættes med "mandeliggere" eller "sengemænd". Det græske ord er nemlig sammensat af to ord, der på dansk betyder "mandsperson" og "seng". Hvad der er den præcise betydning heraf står hen i det uvisse, men i de danske oversættelser gengives ordet enten med "mænd, der ligger i med mænd", "homoseksuelle" eller "homoseksualitet". Selvom denne tolkning nok er den, der synes mest oplagt, nævner Lings en række andre muligheder. Spørgsmålet er, om det ville være bedre at stå ved det usikre ved udtrykket og gengive det med "mandeliggere" eller "sengemænd". Man kunne eventuelt forsyne ordet med en fodnote, hvor det blev oplyst, at den præcise betydning ikke kendes. Ved at gengive ordet som omhandlende homoseksuelle risikerer man i hvert fald at lade teksten lægge en bestemt befolkningsgruppe for had, som man ikke er helt sikker på, at teksten rent faktisk peger på.

De forsvundne eunukker

Et andet – mindre vigtigt men dog bemærkelsesværdigt – forhold, Lings gør opmærksom på, er, at det vrimler med eunukker i Bibelen. Imidlertid er de fleste af dem forsvundet i danske bibeloversættelser, fordi de ofte blot beskrives som hofmænd. Dette giver for så vidt mening, fordi mange hoffolk var eunukker. Faktisk var der så mange eunukker blandt datidens hoffolk, at Lings nævner den mulighed, at alle hoffolk – kastrerede som ikke-kastrerede – på nogle tidspunkter og i nogle lande kan være blevet betegnet under samlebetegnelsen "eunukker". Alligevel er det bemærkelsesværdigt, at Faraos "hofmand" Potifar (1. Mos. 39,1) var eunuk. Det kan til en vis grad forklare, hvorfor det var så fristende for hans hustru at søge seksuel tilfredsstillelse hos den unge, smukke Josef, der var blevet købt som slave af Potifar. Ganske vist kunne nogle eunukker, ifølge Lings, godt have et aktivt sexliv, men hvis Potifar hørte til blandt dem, der ikke kunne, bliver hustruens ønske om utroskab mere forståeligt.

At de hebræiske og græske ord for "eunuk" ikke oversættes sådan, har ikke så alvorlige konsekvenser som den traditionelle oversættelse i Sodoma-fortællingen. Men det er alligevel bemærkelsesværdigt, hvor stor magt oversætterne har over teksten.

Fundamentalisme

Bag både den autoriserede bibeloversættelse og "Den Nye Aftale" har der siddet en redaktion. Disse har på trods af deres indbyrdes vægtlægning og teologiske standpunkter været nødt til at nå til enighed om, hvordan teksten skulle oversættes. Der er altså blevet hugget hæle og klippet tæer.

Enhver oversættelse vil bære præg af oversætterne. Det kan ikke være anderledes. Derfor kan alle ikke være fuldt ud tilfredse med det endelige resultat. Lings påpeger nogle af de steder, han mener, skulle have været oversat anderledes. At han har fokus på teksterne om køn og seksualitet gør bogen til et interessant og nødvendigt bidrag i debatten om vielse af homofile, der særligt problematiseres af den kirkelige højrefløj. Apropos højrefløjen oplyser Lings, at begrebet "fundamentalisme" (der indenfor den kristne kirke betegner de kristne grupperinger eller privatpersoner, der læser Bibelen som Guds direkte åbenbarede ord) ikke henviser til Bibelen som fundament. Begrebet opstod i 1895, hvor man ved en bibelkonference besluttede at disse fem punkter skulle udgøre fundamentet for den kristne tro: "(1) Bibelens ufejlbarlighed, (2) Kristi guddommelighed og jomfrufødslen, (3) Kristi stedfortrædende lidelse og død, (4) den fysiske eller legemlige opstandelse og (5) Kristi fysiske eller legemlige genkomst til jorden." (s. 331).

Lings bog er en eksegetisk, teologisk og teologihistorisk guldgrube, der både kan læses af fagfolk og andre, der interesserer sig for kristendom og den svære kunst at oversætte.

Der er ingen tvivl om, at Lings har et mål med sin bog. Han vil igangsætte en debat om, hvad der egentlig står om køn og seksualitet i Bibelen, så der vil komme fokus på usikre eller direkte fejlagtige fortolkninger, hvoraf nogle er ældgamle. Særligt udsagnene om homoseksualitet ligger forfatteren på sinde.

Dette ærinde er så seriøst og nødvendigt, at man let tilgiver Lings, at han, primært i kapitlet "Kærlighed under censur", fremfører nogle teser, der synes at passe lidt for godt ind i resten af bogens ærinde.

Lings' grundige gennemgang af udvalgte bibeltekster om køn og seksualitet fortjener at blive læst og drøftet af andre eksegeter. Ligeledes fortjener den at blive læst af repræsentanter fra alle kirkelige retninger her til lands.

Indsendt af Jakob Brønnum

Ingen kommentarer:

Send en kommentar

Kommenter som: ▼

[Start](#)

[Ældre indlæg](#)

Abonner på: [Kommentarer til indlægget \(Atom\)](#)

Rejser tema. Leveret af [Blogger](#).